МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра маркетингу та реклами

СИЛАБУС

ГАЛУЗЕВА ЖУРНАЛІСТИКА / BRANCH JOURNALISM

Інформація про викладача	
Викладач	Педорук Іван
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	доцент кафедри маркетингу та реклами
Адреса кафедри	м. Вінниця, вулиця Соборна, будинок 87, корпус 1, кабінет 28
Контактний телефон	(0432) 55-04-02
E-mail:	i.pedoruk@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=935
Консультації	1т, 4-5 пари, к.1., ауд 28
Інформація про освітній компонент	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Освітня програма	«Реклама і зв'язки з громадськістю»
Навчальний рік	2026/2027
Семестр	7
Факультет	Торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування
Курс	4
Група	РЗГ-41д
Анотація курсу	Метою викладання освітнього компонента «Галузева журналістика» за освітньою програмою «Реклама та зв'язки з громадськістю» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про сутність, функції та специфіку галузевої журналістики, особливості висвітлення діяльності окремих галузей економіки та сфер суспільної діяльності, а також розвиток практичних навичок пошуку, перевірки, аналізу, інтерпретації та професійного представлення спеціалізованої інформації у різних жанрах і форматах сучасних медіа з дотриманням журналістських стандартів, принципів професійної етики та незалежності.
Мова викладання	Українська
Місце освітнього компонента в освітній програмі	
Освітня програма (ОП)	«Реклама і зв'язки з громадськістю»
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів

(ІК)	соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності. СК02. Здатність формувати інформаційний контент.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань. ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції. ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень. ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою. ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації. ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення. ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційний ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
Пререквізити освітнього компонента (що треба знати, з чим ознайомитися здобувачу перед вивченням освітнього компонента)	програма освітнього компонента упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та базується на результатах вивчення таких освітніх компонентів, як «Українська мова і культура мовлення», «Практична стилістика української мови», «Медіаграмотність та основи критичного мислення», що забезпечують формування мовнокомунікаційної, аналітичної, інформаційної та медіакомпетентності здобувачів. Освітній компонент також спирається на ОК професійного циклу, зокрема «Журналістика», «Реклама», «Рекламні та PR-технології», «Маркетингові комунікації», які формують розуміння принципів створення медійного контенту, особливостей функціонування сучасного медіасередовища, взаємодії журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, а також професійних вимог до підготовки й поширення інформації.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин/ кредитів	з них				
		лекції	практичні	СРС		
Тема 1. Галузева журналістика як спеціалізований напрям медіадіяльності	12	4	4	4	РПЗ, РМГ	6

Тема 2. Жанри, формати та мультимедійні технології галузевої журналістики	**18**	**6**	**6**	**6**		**9**
Тема 2.1. Жанри та формати галузевої журналістики		2	2	2	РПЗ, РМГ	3
Тема 2.2. Аналітична, пояснювальна журналістика та робота з даними		2	2	2	РПЗ, РМГ	3
Тема 2.3. Мультимедійна галузева журналістика та адаптація контенту для різних медіа		2	2	2	РПЗ, РМГ	3
Тема 3. Ділова, економічна та фінансова журналістика	16	4	4	6	РПЗ, РМГ	6
Тема 4. Промислова, енергетична, будівельна та інфраструктурна журналістика	16	4	4	8	РПЗ, РМГ	6
Тема 5. Аграрна та продовольча журналістика	16	4	4	8	РПЗ, РМГ	6
Тема 6. Журналістика торгівлі, споживчих ринків, HoReCa та сфери послуг	16	4	4	8	В, РПЗ, РМГ	12
Тема 7. Журналістика торгівлі, споживчих ринків, HoReCa та сфери послуг	16	4	4	8	В, РПЗ, РМГ	12
Тема 8. ІТ-журналістика, телекомунікації та цифрові індустрії	16	4	4	8	В, РПЗ, РМГ	12
Тема 9. Туристична, готельно-ресторанна та культурно-креативна журналістика	16	4	4	8	РПЗ, РМГ	6
Тема 10. Медична, фармацевтична та соціально значуща галузева журналістика	16	4	4	8	РПЗ, РМГ	6
Індивідуальне завдання	**24**			**24**	**ІЗ**	**19**
Разом	**180/6**	**42**	**42**	**96**		**100**

Підсумковий контроль екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання	**Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:** В - відповідь на практичних заняттях 1 бал. РПЗ - розв'язання завдань 2 бали. УД - участь у дискусії 2 бали. РЗ - розв'язування задач 2 бали. РМГ - робота в малих групах 1 бал. Д - доповідь 2 бали. **ІЗ – індивідуальні завдання – до 19 балів за семестр:** – **Творчий проєкт зі створення циклу журналістських матеріалів за обраною галузевою тематикою – до 19 балів:** обґрунтування теми, її суспільної значущості та визначення цільової аудиторії – до 3 балів; добір і перевірка джерел, збирання інформації та залучення експертних коментарів – до 4 балів; підготовка матеріалів різних жанрів із дотриманням журналістських стандартів і точним використанням галузевої термінології – до 7 балів; адаптація матеріалів до

	обраного медіа й редагування – до 3 балів; презентація та захист проєкту – до 2 балів. – **Підготовка та опублікування тез доповіді** на науковій конференції за тематикою дисципліни – до 8 балів. – **Підготовка та виголошення доповіді** на науковій конференції, круглому столі або засіданні наукового гуртка за тематикою дисципліни – до 4 балів. – **Участь у науковому заході як слухача з підготовкою аналітичного звіту** про застосування отриманих знань у висвітленні обраної галузі – до 3 балів. – **Підготовка порівняльного огляду висвітлення галузевої теми у двох або трьох медіа** з аналізом джерел, точності термінології, доступності пояснень і дотримання журналістських стандартів – до 4 балів. – **Успішне проходження онлайн-курсу «Економіка для всіх» на платформі Prometheus – до 4 балів:** завершення курсу, підтверджене сертифікатом, – 3 бали; короткий аналітичний звіт про застосування отриманих знань у підготовці матеріалів економічної та бізнесової тематики – до 1 бала. Здобувач може виконати творчий проєкт або поєднати інші види індивідуальних завдань за погодженням із викладачем. **Загальна оцінка за ІЗ не може перевищувати 19 балів за семестр.** Проходження онлайн-курсу є необов'язковим. Опублікування тез і виголошення доповіді за темою одного дослідження можуть оцінюватися окремо за умови підтвердження кожного результату. Один і той самий результат роботи повторно не оцінюється, зокрема за іншими формами контролю. Презентація та захист творчого проєкту входять до оцінки за цей проєкт. **Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.** Критерії оцінювання відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Бурмагін О., Опришко Л. Правові засади професійної діяльності журналіста: посібник для журналістів. Київ: ГО «Платформа прав людини», 2021. 86 с. 2. Інститут масової інформації. Професійні стандарти журналістики та методологія моніторингу медіа. 2023–2026. URL: https://imi.org.ua/monitorings 3. Коваль С. В., Бондаренко Т. Г. Основи цифрових медіа: тренди, формати, технології: навчальний посібник. Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2024. 126 с. 4. Кодацька Н. О., Філатов В. В. Медіаправо: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2023. URL: https://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/6511 5. Кодекс етики українського журналіста. Комісія з журналістської етики. Поточна редакція. URL: https://cje.org.ua/ethics-codex/ 6. Олтаржевський Д. О. Цифрові комунікації: навчальний посібник із дисципліни «Медіавиробництво: промоція». Київ: ННІЖ КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. 120 с. 7. Пушкар О. І., Грабовський Є. М. Культура цифрових медіа: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 164 с. 8. Рекомендації Комісії з журналістської етики щодо висвітлення чутливих тем, роботи з потерпілими, дітьми, військовими, людьми з інвалідністю та іншими вразливими групами. 2022–2026. URL: https://cje.org.ua/category/complaints/recommendations/ 9. Ткач Д. І. Міжнародна журналістика в системі засобів масової комунікації: навчально-методичний посібник. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2023.

Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Розроблено завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.
Інтеграція ШІ в освітній процес	**1. Пошук і систематизація галузевої інформації** *Теми 1, 3–10:* ШІ допомагає здійснювати попередній пошук і систематизацію інформації про окремі галузі економіки та сфери суспільної діяльності, визначати ключові поняття, учасників ринку, тенденції, проблеми й потенційні джерела інформації. *Теми 8, 10:* пошук наукових публікацій та офіційних матеріалів щодо цифрових технологій, штучного інтелекту, кібербезпеки, медицини, фармацевтики та соціально значущих питань. **Дозволено:** формування переліку джерел, ключових слів, пошукових запитів, професійних термінів і напрямів подальшого дослідження. **Заборонено:** використовувати вигадані джерела, посилання, статистичні дані, цитати або експертні коментарі; посилатися на відповідь ШІ як на першоджерело. **2. Робота з даними та аналітичною інформацією** *Тема 2.2:* ШІ може допомагати структурувати масиви відкритих даних, порівнювати показники, визначати тенденції, формувати таблиці, графіки, діаграми, карти та інфографіку. *Теми 3–7:* аналіз економічних, фінансових, виробничих, аграрних, споживчих, транспортних і логістичних показників із подальшою самостійною журналістською інтерпретацією. **Дозволено:** використання ШІ для очищення, групування, порівняння та візуалізації даних, пояснення методів аналізу і виявлення можливих закономірностей. **Заборонено:** подавати автоматично сформовані висновки без перевірки першоджерел, методології, періоду спостереження та коректності порівняння показників; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки лише на підставі відповіді ШІ. **3. Підготовка та редагування журналістських матеріалів** *Теми 1, 2.1–2.2:* ШІ може використовуватися для розроблення орієнтовної структури галузевої новини, інтерв'ю, репортажу, огляду, аналітичного або пояснювального матеріалу, а також для підготовки варіантів заголовків і запитань до експерта. *Теми 3–10:* допомога в поясненні професійної термінології, структуруванні складної спеціалізованої інформації та її адаптації до рівня підготовки цільової аудиторії. **Дозволено:** мовне і стилістичне редагування власного тексту, перевірка орфографії та пунктуації, скорочення матеріалу, підготовка варіантів структури, заголовків і запитань. **Заборонено:** повністю делегувати ШІ створення журналістського матеріалу; використовувати згенеровані факти, цитати, свідчення, коментарі або опис подій, яких журналіст особисто не перевірив. **4. Транскрибування, переклад і опрацювання матеріалів** *Теми 2.1, 2.3, 3–10:* ШІ може застосовуватися для транскрибування інтерв'ю, розшифрування аудіо- та відеозаписів, перекладу іншомовних матеріалів, упорядкування нотаток і попереднього тематичного групування інформації. **Дозволено:** використання автоматичного транскрибування та перекладу з обов'язковим звіренням із першоджерелом, уточненням професійної термінології та авторським редагуванням.

	Заборонено: публікувати автоматично створену розшифровку або переклад без перевірки; завантажувати до відкритих ШІ-сервісів конфіденційні матеріали, персональні дані, неопубліковані записи інтерв'ю чи інформацію, отриману на умовах нерозголошення. **5. Створення й адаптація мультимедійного контенту** *Тема 2.3:* ШІ може допомагати розробляти сценарії, розкадрування, підводки, описи візуального ряду, концепції інфографіки, подкастів, відеоматеріалів і пояснювальних карток. *Теми 8–9:* адаптація журналістського контенту для онлайн-медіа, подкастів, YouTube, соціальних мереж, short video, reels, stories і фотоісторій. **Дозволено:** генерування ідей і допоміжних візуальних матеріалів, адаптація обсягу, структури та форми подання контенту до вимог конкретної медіаплатформи з подальшим авторським доопрацюванням. **Заборонено:** видавати згенеровані зображення, аудіо чи відео за документальні матеріали; створювати або використовувати дипфейки та маніпулятивний контент; змінювати зміст висловлювань героїв або контекст подій. Використання згенерованого контенту має бути чітко позначене. **6. Фактчекінг і моделювання професійних ситуацій** *Теми 1, 3–10:* ШІ може допомагати формувати алгоритми перевірки фактів, цифр, прогнозів, експертних тверджень, корпоративних повідомлень, онлайн-відгуків і результатів досліджень. *Теми 3, 6, 8, 10:* моделювання ситуацій, пов'язаних із корпоративним впливом, прихованою рекламою, конфліктом інтересів, маніпуляціями з даними, поширенням технологічних, фінансових або медичних тверджень. **Дозволено:** використання змодельованих кейсів для аналізу джерел, виявлення ризиків, обговорення етичних дилем і прийняття обґрунтованих редакційних рішень. **Заборонено:** вважати перевірку, здійснену ШІ, остаточним фактчекінгом; поширювати неперевірену інформацію, особливо у фінансовій, медичній, фармацевтичній і соціально чутливій тематиці; подавати сформоване ШІ розв'язання кейсу без власної аргументації. Усі випадки використання ШІ мають бути **задекларовані** в роботах, що підлягають оцінюванню. Здобувач повинен зазначити використаний інструмент і характер виконаних за його допомогою операцій. Здобувач несе особисту відповідальність за достовірність фактів, точність цитат і даних, дотримання журналістських стандартів, авторського права, конфіденційності, захист персональних даних, а також за остаточний зміст і якість журналістського матеріалу.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється шляхом проведення викладачем опитування здобувача за темою в усній або письмовій формі.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».

[illegible]ічна доброчесність	Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти. Використання ШІ здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту у ВТЕІ ДТЕУ з дотриманням правил академічної доброчесності та вимоги декларування
Інші складові політики компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетентностей здобувача є розвиток **soft skills (м'яких навичок)**, зокрема ефективної професійної комунікації, критичного й аналітичного мислення, креативності, медіаграмотності, адаптивності, відповідальності, уміння працювати в команді, взаємодіяти з експертами та аргументовано презентувати результати власної журналістської роботи. Розвиток зазначених навичок забезпечується під час виконання індивідуальних і командних практичних завдань, підготовки галузевих новин, інтерв'ю, репортажів, оглядів, аналітичних і пояснювальних матеріалів, роботи з відкритими даними та професійною термінологією, перевірки джерел і фактів, створення мультимедійного контенту та його адаптації до різних медіаплатформ. Самостійна робота здобувача може передбачати участь із доповідями у студентських конференціях, семінарах, професійних майстер-класах, гуртках і дискусійних клубах; відвідування редакцій, пресцентрів, підприємств, установ, галузевих виставок і професійних заходів; проведення інтерв'ю з експертами та підготовку власних журналістських матеріалів. Рекомендованим є також проходження онлайн-курсів на платформах Prometheus, Coursera, Дія.Освіта та інших освітніх ресурсах із журналістики даних, фактчекінгу, медіаграмотності, цифрової безпеки й мультимедійного сторітелінгу. Важливими складовими є дотримання принципів академічної доброчесності, журналістських стандартів, професійної етики, авторського права, конфіденційності та захисту персональних даних. Здобувач має забезпечувати достовірність фактів, точність цитування, належне посилання на джерела, баланс думок, відокремлення журналістського матеріалу від реклами та PR, а також відповідальне й задекларованe використання інструментів штучного інтелекту під час підготовки журналістського контенту.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 13 від 20.08.2026

Науково-педагогічний працівник Іван ПЕДОРУК

В.о. завідувача кафедри Надія АНДРУСЕНКО